

Preferencje partyjne Polaków w kwietniu 2008 r.

Warszawa, kwiecień 2008 roku

- W kwietniu poziom mobilizacji wyborców nie jest wysoki: gotowość wzięcia udziału w ewentualnych wyborach parlamentarnych – gdyby miały się one odbywać w najbliższą niedzielę – zadeklarowało zaledwie 32% dorosłych Polaków. To wynik o 4 punkty procentowe niższy niż jeszcze miesiąc wcześniej i jednocześnie najniższy od wyborów.
- Gdyby wybory miały odbywać się w kwietniu, to do parlamentu weszłyby cztery formacje: PO (która uzyskała w badaniu 55% wskazań), PiS (24%), LiD (8% - zakładając, że koalicja taka – co prawda bez PD – ale by startowała) oraz PSL (6%).
- Do parlamentu ponownie nie dostałyby się ani LPR (3%), ani też Samoobrona (2%). Również niski wynik Polskiej Partii Pracy (poparcie deklarowane przez co setnego spośród potencjalnych wyborców) nie dawałby jej szans na wprowadzenie swoich przedstawicieli do parlamentu.
- Wśród ogółu osób deklarujących zamiar głosowania 13% nie było zdecydowanych, której z partii przekazać poparcie (*osoby te nie były włączane do podstawy procentowania przy przeliczaniu wyników poparcia dla partii*).

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowań zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania źródła: TNS OBOP.

W badaniu zrealizowanym w pierwszy weekend kwietnia, jak każdego miesiąca zapytaliśmy Polaków o gotowość głosowania w wyborach parlamentarnych, a osoby odpowiadające pozytywnie – o to, której z partii przekazałyby poparcie¹. Przedstawione tu notowania partii politycznych zaprezentowane zostały wśród tych osób deklarujących zamiar głosowania, które miały jasno sprecyzowane preferencje. O tym, jak liczna jest grupa osób niezdecydowanych, jaką partię poprzeć informujemy osobno.

W czasie, gdy nasze najnowsze badanie przygotowywane było do wysłania w teren, do opinii publicznej dotarła informacja, która pod znakiem zapytania postawiła przyszłość koalicji LiD. Niekonsultowana z pozostałymi partnerami decyzja Wojciecha Olejniczaka o usunięciu z LiD Partii Demokratycznej mogła wpłynąć na decyzje wyborców lub przynajmniej spowodować ich dezorientację. Ze względu na brak – do chwili, gdy badanie zostało wysłane w teren – jednoznacznego stanowiska w sprawie zaistniałych wydarzeń ze strony wszystkich partii tworzących LiD, w sondażu zdecydowano pytać jeszcze o koalicję Lewica i Demokraci z wyszczególnieniem wszystkich dotychczasowych partii ją tworzących – za wyjątkiem PD. Nasz kwietniowy pomiar preferencji partyjnych, jest więc zapewne ostatnim, który uwzględni LiD (choć już w okrojonym kształcie). Pokazuje więc wynik tej formacji u kresu jej istnienia.

---

¹ Sondaż TNS OBOP zrealizowany w dniach 3-7 kwietnia 2008 r. na reprezentatywnej, losowej 951-osobowej ogólnopolskiej próbie osób od 18 roku życia. Maksymalny błąd statystyczny dla takiej wielkości próby wynosi +/-3,2%, przy wiarygodności oszacowania równej 95%.

Prezentowane wyniki poparcia dla partii (z WYŁĄCZENIEM z podstawy procentowania osób niezdecydowanych, jak głosować) dotyczą 507 osób (maksymalny błąd statystyczny wynosi w tym przypadku +/-4,4%) deklarujących „zdecydowanie” lub „raczej” zamiar uczestniczenia w wyborach.

Przedstawiona pod tabelą z wynikami poparcia dla partii informacja o liczbie osób niezdecydowanych, jak głosować, dotyczy odsetka spośród ogółu 579 osób (maksymalny błąd statystyczny dla takiej wielkości próby wynosi +/-4,1%) deklarujących uprzednio „zdecydowanie” lub „raczej” gotowość uczestniczenia w wyborach.

GOTOWOŚĆ GŁOSOWANIA

W kwietniu poziom mobilizacji wyborców nie jest wysoki: gotowość wzięcia udziału w ewentualnych wyborach parlamentarnych – gdyby miały się one odbywać w najbliższą niedzielę – zadeklarowało zaledwie 32% dorosłych Polaków². To wynik o 4 punkty procentowe niższy niż jeszcze miesiąc wcześniej i jednocześnie najniższy od wyborów. Oznacza to, że notowany obecnie poziom mobilizacji zbliżył się do wyniku obserwowanego w okresach międzywyborczych, co z kolei sugeruje, że występujący po każdym wyborach (w tym także po ostatnich – z 21 października ubiegłego roku) efekt „euforii powyborczej” zaczął już ulegać wystudzeniu.

GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU, TO CZY WZIĄŁBY(ĘŁABY) PAN(I) W NICH UDZIAŁ ?						
	8-12. 11.'07	6-10. 12.'07	10-14. 01.'08	7-11. 02.'08	6-10. 03.'08	3-7. 04.'08
Zdecydowanie tak	46	39	38	37	36	32
Raczej tak	26	27	28	24	29	30
Raczej nie	11	10	10	9	10	13
Zdecydowanie nie	14	17	18	23	21	21
<i>Trudno powiedzieć</i>	3	7	6	7	4	4

Dane w proc.

PREFERENCJE PARTYJNE

Choć gotowość Polaków do uczestniczenia w wyborach parlamentarnych systematycznie maleje, to jednak notowania partii politycznych pozostają względnie stabilne. Liderem kwietniowego rankingu, z poparciem ponad połowy wyborców (osób deklarujących zamiar głosowania i mających sprecyzowane preferencje), nadal pozostaje Platforma Obywatelska. Jedną czwartą głosów zbiera Prawo i Sprawiedliwość. Ośmioprocentowy wynik Lewicy i Demokratów (tym razem mierzony bez PD), to mniej niż koalicja ta zbierała w tym roku, co może być skutkiem reakcji

² Poziom mobilizacji wyborców – liczba osób, które faktycznie poszłyby do wyborów – określana jest przez TNS OBOP na podstawie odsetka osób w sposób zdecydowany deklarujących gotowość wzięcia udziału w głosowaniu.

dotychczasowych wyborców na informacje, które doszły do nich na temat postawionej pod znakiem zapytania przyszłości całej koalicji LiD. Szanse na wejście do parlamentu miałyby także PSL, które w kwietniowym badaniu uzyskało 6% wskazań.

Żadna inna partia, spośród uczestniczących w ostatnich wyborach i uwzględnionych w badaniu nie miałyby szans na wejście do parlamentu. Zarówno LPR jak i Samoobrona wciąż uzyskują wyniki poniżej progu wyborczego, natomiast Polska Partia Pracy w kolejnych badaniach nie uzyskuje poparcia wyższego niż deklarowanego przez jednego na stu badanych.

KANDYDATÓW KTÓREJ PARTII LUB UGRUPOWANIA POPARŁ(A)BY PAN(I) W WYBORACH DO SEJMU?						
	8-12. 11. '07	6-10. 12. '07	10-14. 01.'08	7-11. 02.'08	6-10. 03.'08	3-7. 04.'08
Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej (D. Tusk)	49	59	52	58	51	55
Prawo i Sprawiedliwość (J. Kaczyński)	28	19	25	24	26	24
Lewica i Demokraci SLD+SDPL+UP (W. Olejniczak, M. Borowski, W. Witkowski) ^{*)}	10	8	11	11	12	8
Polskie Stronnictwo Ludowe (W. Pawlak)	10	7	6	4	4	6
Liga Polskich Rodzin (S. Chruszcz)	1	2	2	1	2	3
Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej (A. Lepper)	1	1	3	0	2	2
Polska Partia Pracy (B. Ziętek)	0	1	1	1	1	1
Inna partia	1	3	0	1	2	1

Dane w proc.

Wyniki wśród osób, które deklarowały "zdecydowanie" lub „raczej” gotowość wzięcia udziału w wyborach, po „WYŁĄCZENIU” z podstawy procentowania osób niezdecydowanych, jak głosować.

^{*)} W badaniach realizowanych do marca 2008 r. włącznie, na karcie z partiami LiD prezentowany był następująco: „Lewica i Demokraci SLD+SDPL+PD+UP (W. Olejniczak, M. Borowski, W. Witkowski, J. Onyszkiewicz)”

Niezdecydowani, jak głosować	7	11	14	14	12	13
-------------------------------------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Dane w proc.

Odsetek niezdecydowanych, spośród osób deklarujących „zdecydowanie” lub „raczej” gotowość wzięcia udziału w wyborach.

Przedstawione powyżej wyniki poparcia dla partii zostały przeliczone do osób, które uprzednio zadeklarowały zamiar głosowania i które jednocześnie miały sprecyzowane preferencje wyborcze. Osoby, które nie były pewne, której z partii przekazałyby poparcie stanowiły wśród ogółu deklarujących zamiar głosowania 13%.

W przypadku wyborów mających odbywać się faktycznie, decyzje tej grupy, mogłyby zaważyć, które partie faktycznie wejdą do parlamentu i ile mandatów otrzymają – pod warunkiem, że głosy niezdecydowanych rozłożyłyby się nie proporcjonalnie na wszystkie ugrupowania, ale w sposób szczególny faworyzowałyby jedną lub niektóre z nich.

GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU, TO CZY WZIAŁBY(ĘŁABY) PAN(I) W NICH UDZIAŁ ?							
		DANE W PROC.					LICZBA OSÓB
		zdecydo- wanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydo- wanie nie	trudno powiedzieć	
OGÓLEM		32	30	13	21	4	951
PŁEĆ	mężczyźni	35	27	13	21	5	456
	kobiety	30	33	13	21	3	495
WIEK	18-24 lata	32	31	12	19	8	161
	25-34 lata	25	43	14	16	3	155
	35-44 lata	26	28	11	31	4	166
	45-54 lata	35	23	16	21	5	163
	55-64 lata	39	27	15	15	3	161
	65 i więcej lat	37	28	9	23	2	145
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	23	24	16	36	2	165
	zasadnicze zawodowe	29	25	16	24	7	255
	średnie i pomaturalne	33	33	12	18	2	285
	wyższe i licencjat	44	38	8	7	4	146
	jeszcze się uczą	38	29	9	17	7	100
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	25	29	14	25	7	356
	miasta do 20 tys.	29	33	9	27	3	120
	miasta 20-100 tys.	39	25	14	20	2	186
	miasta 100-500 tys.	34	34	14	15	3	172
	miasta pow. 500 tys.	43	32	9	12	3	118
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	25	29	14	25	7	356
	miasto	36	31	12	18	3	595
GRUPA SPOŁECZNO - ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	39	39	10	9	3	88
	prywatni przedsiębiorcy	42	34	5	19		41
	pracownicy administracji i usług	22	38	17	16	6	140
	robotnicy	32	25	14	26	4	148
	rolnicy	21	20	11	40	7	36
	gospodynie domowe	18	37	24	19	2	48
	emeryci	36	29	11	21	3	219

	renciści	39	16	16	27	2	74
	uczniowie i studenci	38	29	9	17	7	100
	bezrobotni	26	29	9	29	7	57
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	aktywni zawodowo	30	32	13	20	4	454
	nie pracujący	34	28	13	21	4	498
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularnie praktykujący	36	30	11	19	3	479
	nieregularnie praktykujący	27	30	15	23	5	343
	niepraktykujący	34	27	13	20	6	130
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	33	36	11	16	4	233
	średnia	35	29	13	20	3	566
	zła	22	24	16	31	8	152
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesują	14	20	16	37	12	176
	raczej się nie interesują	26	35	15	21	3	400
	raczej się interesują	42	33	10	14	1	316
	bardzo zainteresowani	79	6	5	6	5	60
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	niezainteresowani	22	31	15	26	6	576
	zainteresowani	48	29	9	13	2	376
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	49	26	12	14		82
	centrolewicowe	33	44	14	5	5	89
	centroprawicowe	58	26	9	5	2	113
	prawicowe	50	31	3	16	1	191
	trudno powiedzieć	16	28	18	31	7	476
OCENA KIERUNKU ZMIAN W KRAJU	dobry	38	36	10	13	2	445
	zły	26	21	17	30	6	389
	trudno powiedzieć	33	33	8	18	8	118

KANDYDATÓW KTÓREJ PARTII LUB UGRUPOWANIA POPARŁ(A)BY PAN(I) W WYBORACH DO SEJMU?

- wyniki wśród osób, które zadeklarowały gotowość głosowania -

- 1.Lewica i Demokraci SLD+SDPL+UP (W. Olejniczak, M. Borowski, W. Witkowski)
- 2.Liga Polskich Rodzin (S. Chruszcz); 3.Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej (D. Tusk)
- 4.Polska Partia Pracy (B. Ziętek); 5.Polskie Stronnictwo Ludowe (W. Pawlak);
- 6.Prawo i Sprawiedliwość (J. Kaczyński); 7.Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej (A. Lepper)
96. Inna partia; 97.trudno powiedzieć

	DANE W PROC.										LICZBA OSÓB
	1	2	3	4	5	6	7	96	97		
OGÓLEM	7	2	48	1	5	21	2	1	13		579

PŁEĆ	mężczyźni	10	1	47	0	5	21	2	1	13	274
	kobiety	5	3	48	1	5	22	2	1	12	305
WIEK	18-24 lata	2	6	60		2	16	2	3	11	100
	25-34 lata	8	2	59	3	5	10	5		8	102
	35-44 lata	7	2	40		8	20			23	84
	45-54 lata	6	1	40		5	37	1		11	94
	55-64 lata	11	1	53		4	17	1	1	11	105
	65 i więcej lat	9	1	32		9	30	3	3	13	93
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	5	6	28	1	12	22	3	1	23	77
	zasadnicze zawodowe	8	2	37	1	8	31	5		8	131
	średnie i pomaturalne	7	0	53	1	4	22	0	1	11	187
	wyższe i licencjat	9	1	55		2	14		3	15	117
	jeszcze się uczą	3	5	64		2	12	2	1	10	66
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	6	4	35	1	12	26	4	2	12	186
	miasta do 20 tys.	11	5	40	2	9	19	1	1	13	74
	miasta 20-100 tys.	12		59			14			15	117
	miasta 100-500 tys.	7	1	54		0	25	2		11	114
	miasta pow. 500 tys.	1	1	59		1	19	1	4	12	88
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	6	4	35	1	12	26	4	2	12	186
	miasto	8	1	54	0	2	19	1	1	13	393
GRUPA SPOŁECZNO - ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	7	2	53		2	12			25	68
	prywatni przedsiębiorcy	5		49			27	5	5	9	32
	pracownicy administracji i usług	6	1	51	1	4	21	3	2	10	85
	robotnicy	7	3	49		4	27	1		10	80
	rolnicy			5		60	16			19	15
	gospodynie domowe	3	3	38	5		35	6		10	26
	emeryci	8	1	42		7	26	2	2	12	141
	renciści	13	11	49		4	16	2		6	36
	uczniowie i studenci	3	5	64		2	12	2	1	10	66
	bezrobotni	19		45		1	18			17	30
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	aktywni zawodowo	6	1	48	0	6	21	2	1	14	279
	nie pracujący	8	3	48	0	5	22	2	1	11	299
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularnie praktykujący	5	4	40	0	8	25	2	2	14	309

	nieregularnie praktykujący	7		55	1	2	19	3	1	12	192
	niepraktykujący	16		61		1	13	2	1	5	78
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	6	5	55	1	7	15	1	2	8	161
	średnia	6	1	47	0	4	24	2	1	14	355
	zła	15	1	33		4	23	4	3	15	63
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesują	7	6	35	2	12	8	2		27	57
	raczej się nie interesują	2	3	48		6	23	4	0	14	238
	raczej się interesują	9	0	52	1	4	22	1	2	9	234
	bardzo zainteresowani	18	2	42		3	24	1	4	5	50
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	niezainteresowani	3	4	45	0	7	20	3	0	16	295
	zainteresowani	11	1	51	0	4	22	1	2	8	284
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	44	2	40		8	4			2	61
	centrolewicowe	9		63		6	8	2	5	7	68
	centroprawicowe	1		70	1	7	12	2	2	5	96
	prawicowe	2	1	39		2	43	1	1	10	153
	trudno powiedzieć	2	4	41	1	6	19	3	0	23	201
OCENA KIERUNKU ZMIAN W KRAJU	dobry	6	2	61	0	4	17	1	1	8	327
	zły	9	3	27	0	8	30	4	2	17	175
	trudno powiedzieć	7	2	43	1	2	21	3	1	21	77

KANDYDATÓW KTÓREJ PARTII LUB UGRUPOWANIA POPARŁ(A)BY PAN(I) W WYBORACH DO SEJMU?

- wyniki wśród osób, które zadeklarowały gotowość głosowania i miały sprecyzowane preferencje -
 1.Lewica i Demokraci SLD+SDPL+UP (W. Olejniczak, M. Borowski, W. Witkowski)
 2.Liga Polskich Rodzin (S. Chruszcz); 3.Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej (D. Tusk)
 4.Polska Partia Pracy (B. Ziętek); 5.Polskie Stronnictwo Ludowe (W. Pawlak);
 6.Prawo i Sprawiedliwość (J. Kaczyński); 7.Samoobrona Rzeczypospolitej Polskiej (A. Lepper)
 96.inna partia

		DANE W PROC.								LICZBA OSÓB
		1	2	3	4	5	6	7	96	
OGÓLEM		8	3	55	1	6	24	2	1	507
PŁEĆ	mężczyźni	11	1	54	1	6	24	2	1	239
	kobiety	5	4	55	1	6	25	3	2	268
WIEK	18-24 lata	2	7	67		2	18	2	3	89
	25-34 lata	8	2	64	3	6	11	5		94
	35-44 lata	9	2	53		10	26			65
	45-54 lata	7	1	45		5	41	1		84

	55-64 lata	12	1	60		4	20	2	2	93
	65 i więcej lat	11	1	37		10	34	3	4	82
WYKSZTAŁCENIE	podstawowe	7	7	36	1	15	29	4	1	60
	zasadnicze zawodowe	9	3	41	1	8	33	6		121
	średnie i pomaturalne	8	1	60	1	4	25	0	2	166
	wyższe i licencjat	11	1	65		3	16		3	99
	jeszcze się uczą	3	5	71		3	14	3	1	60
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	6	4	39	1	13	30	5	2	164
	miasta do 20 tys.	12	6	46	2	10	21	1	1	65
	miasta 20-100 tys.	14		70			16			99
	miasta 100-500 tys.	8	1	60		0	28	2		102
	miasta pow. 500 tys.	1	2	67		2	22	2	5	77
MIEJSCE ZAMIESZKANIA	wieś	6	4	39	1	13	30	5	2	164
	miasto	9	2	62	0	2	22	1	1	343
GRUPA SPOŁECZNO - ZAWODOWA	kierownicy, specjaliści	9	2	70		2	16			51
	prywatni przedsiębiorcy	5		55			30	5	5	29
	pracownicy administracji i usług	7	1	57	2	4	23	3	3	76
	robotnicy	8	3	54		5	29	1		72
	rolnicy			6		74	20			12
	gospodynie domowe	3	4	42	6		39	7		24
	emeryci	9	1	48		8	30	3	2	124
	renciści	14	11	51		4	17	2		34
	uczniowie i studenci	3	5	71		3	14	3	1	60
	bezrobotni	22		54		2	22			25
AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA	aktywni zawodowo	7	2	56	1	7	24	2	1	240
	nie pracujący	9	3	54	1	5	25	3	1	266
PRAKTYKI RELIGIJNE	regularnie praktykujący	6	5	47	1	9	29	2	2	265
	nieregularnie praktykujący	8		63	1	2	22	3	1	168
	niepraktykujący	17		65		1	14	2	1	74
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ	dobra	6	5	60	1	8	16	1	2	148
	średnia	7	1	55	0	5	28	2	1	306
	zła	18	2	39		5	27	5	4	53
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	w ogóle się nie interesują	10	9	47	3	16	11	3		42

	raczej się nie interesują	3	3	56		6	27	4	0	205
	raczej się interesują	10	0	58	1	4	24	1	2	213
	bardzo zainteresowani	19	2	44		3	26	1	4	47
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ	niezainteresowani	4	4	54	1	8	24	4	0	247
	zainteresowani	12	1	55	0	4	25	1	2	260
POGLĄDY POLITYCZNE	lewicowe	45	2	41		8	4			60
	centrolewicowe	9		68		7	9	2	5	64
	centroprawicowe	1		73	1	7	13	2	2	91
	prawicowe	2	2	44		2	48	1	1	137
	trudno powiedzieć	3	6	54	1	8	25	4	0	155
OCENA KIERUNKU ZMIAN W KRAJU	dobry	7	2	66	0	5	18	1	1	300
	zły	10	4	32	0	10	36	5	2	146
	trudno powiedzieć	8	2	54	1	3	27	4	1	61